

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii de Guvern pentru abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 413/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Prezentul proiect de Hotărâre de Guvern a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Externe (în continuare - MAE).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat în temeiul art. 3 lit. e) și g) și art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic care prevede rolul coordonator al MAE (în raport cu activitatea autorităților centrale de specialitate și a altor autorități publice ale Republicii Moldova) pentru asigurarea realizării unei politici unice și coerente pe plan extern, precum și art.7 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern care prevede competența Guvernului de a decide în privința constituirii, reorganizării și dizolvării structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor și altor autorități administrative subordonate Guvernului.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Actualmente, activitatea pe dimensiunea diplomației economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare (MDOC) este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 413/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare, care stabilește misiunea, obiectivele, atribuțiile, precum și modul de organizare și funcționare a birourilor comercial-economice (BCE) în componența MDOC. Potrivit cadrului normativ în vigoare, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) și MAE asigură gestionarea activității BCE-urilor, iar MDED este responsabil de procedura de selectare a funcționarilor publici pentru detașare în cadrul acestora. Aplicarea modelului existent instituțional în practică a evidențiat un șir de disfuncționalități care afectează eficiența diplomației economice și capacitatea Republicii Moldova de a-și promova interesele economice externe, după cum urmează: 1. Aspecte administrative și birocratice Mecanismul actual de funcționare a BCE-urilor presupune proceduri separate de selecție și detașare, proceduri paralele de raportare, coordonare interinstituțională permanentă și gestionarea situațiilor de suprapunere a competențelor. Aceste procese presupun un consum excesiv de resurse administrative, reduce capacitatea de reacție a statului la schimbările economice externe și nu sunt justificate de rezultate măsurabile. Diplomația economică reprezintă o componentă integrantă a politicii externe, iar separarea instituțională artificială reduce coerența și impactul acesteia. 2. Flexibilitatea operațională Cadrul actual oferă posibilități limitate de ajustare rapidă a resurselor umane în funcție de prioritățile economice emergente sau de evoluțiile contextului internațional. În același timp, rețeaua

diplomatică a MAE dispune de instrumente și mecanisme care ar putea fi valorificate mai eficient pentru asigurarea unei reacții flexibile și coordonate la nivel extern.

3. Coordonarea competențelor și coordonarea strategică

Distribuirea atribuțiilor între MDED și MAE presupune un efort constant de coordonare. În practică, MAE, prin structurile sale de specialitate, asigură o parte semnificativă a coordonării curente a activităților BCE-urilor. Această experiență relevă oportunitatea unei clarificări suplimentare a responsabilităților și a consolidării abordării strategice unificate în domeniul diplomației economice.

4. Evaluarea impactului activităților

Analiza activității BCE-urilor relevă faptul că rezultatele obținute nu sunt întotdeauna uniforme sau suficient de ușor de cuantificat. Se constată un număr relativ limitat de evenimente economice, misiuni sau inițiative comerciale și investiționale care pot fi atribuite direct activității acestora. În același timp, există exemple de misiuni diplomatice fără BCE care au reușit să promoveze eficient interesele economice, ceea ce sugerează oportunitatea unei revizuirii a modelului actual pentru a spori eficiența acestuia.

5. Experiența diplomatică a personalului BCE

Personalul detașat în cadrul BCE-urilor ar trebui să dispună, în mod constant, de experiență diplomatică și de competențele necesare activității într-o misiune diplomatică, inclusiv în ceea ce privește corespondența diplomatică, elaborarea documentelor oficiale, respectarea regulilor de protocol și reprezentarea oficială a statului. Promovarea intereselor economice ale țării presupune, de asemenea, **competențe diplomatice, de negociere și de reprezentare**, specifice diplomaților de carieră, responsabilitatea acestora revenind MAE.

6. Mecanismul de evaluare a performanței

Prevederile HG nr. 413/2017 referitoare la raportarea periodică și indicatorii de performanță nu sunt actuale, întrucât experiența ultimilor ani arată că rapoartele prezentate au, de regulă, un caracter general și descriptiv, cu un nivel redus de indicatori măsurabili și rezultate concrete. Această situație a limitat posibilitatea evaluării obiective a eficienței activității BCE-urilor.

7. Persistența funcțiilor vacante

Din cele 15 birouri comercial-economice prevăzute de HG nr. 959/2018, care însumează 18 funcții, doar o parte sunt active în prezent, restul rămânând vacante pe perioade îndelungate. Această situație generează dezechilibre instituționale, suprasolicită personalul MAE, care preia atribuțiile respective și diminuează capacitatea statului de a valorifica oportunitățile economice externe.

8. Corelarea cost-beneficiu

Cheltuielile aferente activității BCE-urilor sunt suportate din bugetul MAE. În vederea consolidării disciplinei bugetare și a creșterii eficienței utilizării resurselor publice, se impune o analiză periodică a raportului dintre costurile administrative și impactul economic al activităților desfășurate.

În contextul celor expuse, analiza funcționării mecanismului existent indică oportunitatea unor ajustări instituționale menite să consolideze diplomația economică externă printr-un cadru unitar, coerent și pe deplin compatibil cu specificul activității diplomatice. Prin urmare, această abordare vizează consolidarea rolului diplomaților responsabili de dosarul comercial economic din cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova (consilier comercial-

economic) ca parte integrantă a serviciului diplomatic, precum a funcționat până la adoptarea hotărârii Guvernului nr. 413/2017.

Numirile în pozițiile respective vor fi realizate fie din rândul diplomaților de carieră, fie ca diplomați specializați, cu numirea și exercitarea funcției în conformitate cu prevederile Legii nr. 761 din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic, inclusiv art. 9 alin. (1) pct. 2 lit. a). Acest model asigură integrarea deplină a diplomației economice în arhitectura politicii externe a statului, respectarea principiilor serviciului diplomatic, precum și claritatea lanțului decizional și a responsabilităților instituționale.

Totodată, pentru a asigura o corelare eficientă între prioritățile de politică externă și obiectivele sectoriale de dezvoltare economică, MAE va institui un mecanism pentru desemnarea consilierilor comercial-economici, ce va permite numirea în funcțiile respective fie a diplomaților de carieră ai MAE, fie a persoanelor cu expertiză sectorială relevantă, propuse de MDED, Agenția de Investiții, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare sau alte autorități publice centrale de profil, cu detașarea acestora prin decizia MAE, în condițiile și cu respectarea cadrului legal aplicabil serviciului diplomatic. Această abordare permite valorificarea competențelor și expertizei economice existente la nivel național, asigurând concomitent respectarea statutului diplomatic, a disciplinei instituționale și a regulilor de reprezentare externă, precum și consolidarea caracterului profesional și unitar al diplomației economice a Republicii Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul principal urmărit constă în dezvoltarea unui sistem de diplomație economică, strategic coordonat sub egida MAE, care să asigure:

- **consolidarea capacității statului** de a-și promova mai eficient interesele comerciale și investiționale pe plan internațional;
- **alinieră cadrul normativ** la bunele practici europene, în care gestionarea și coordonarea rețelelor economice externe se realizează, în principal, prin intermediul ministerelor afacerilor externe.
- **asigurarea coerenței politicilor** și utilizarea eficientă a resurselor umane, având ca scop **creșterea impactului activității diplomaților responsabili de dosarul economic** în cadrul MDOC;
- **deducerea riscului de suprapunere a competențelor și îmbunătățirea coordonării interinstituționale** între MAE, MDED, Agenția de Investiții și alte instituții relevante. Acest proces include **clarificarea competențelor instituționale**, eliminarea fragmentării dintre MAE și MDED și stabilirea unei autorități unice care să coordoneze activitățile de diplomație economică în cadrul MDOC.
- **simplificarea cadrului normativ** prin abrogarea HG 413/2017, ceea ce ar permite **reducerea numărului de acte normative**, eliminarea mecanismelor ineficiente și crearea unui cadru de coordonare **mai simplu și mai eficient**.
- **îmbunătățirea capacității de reacție și adaptare** la evoluțiile economice, comerciale și geopolitice, prin **utilizarea flexibilă a rețelei diplomatice existente** și redistribuirea rapidă a resurselor umane, adaptate necesităților reale.

Soluțiile propuse:

- **abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 413/2017**, care reglementează organizarea și funcționarea birourilor comercial-economic în cadrul MDOC.

- **preluarea integrală** de către MAE a rolului de **coordonator al diplomației economice**, incluzând responsabilitățile pentru planificarea, monitorizarea și evaluarea activităților pe dimensiunea economică.
- **utilizarea flexibilă a rețelei diplomatice existente**, fără a crea structuri paralele, pentru a asigura o adaptare rapidă la prioritățile economice și comerciale ale Republicii Moldova.

În același timp, rolul coordonator al MAE nu exclude participarea activă a MDED în procesul de promovare a intereselor economice externe și în realizarea sarcinilor de diplomație comercială și investițională. MDED va continua să colaboreze cu MAE în stabilirea și evaluarea priorităților pe dimensiunea diplomației economice.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propune abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 413/2017, astfel încât MAE să preia responsabilitatea centrală pentru promovarea diplomației economice pe plan extern, inclusiv detașarea diplomaților specializați (pe domeniul comercial-economic) în componența MDOC.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Abrogarea *Hotărârii de Guvern nr. 413/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiunile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare* va consolida eficiența administrativă și va intensifica beneficiile comercial-economice prin stabilirea rolului coordonator al MAE pentru activitatea **consilierilor comercial-economici** în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect de act normativ nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect de act normativ nu transpune legislația UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației UE și nu reprezintă un act de armonizare a legislației naționale cu legislația UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Potrivit art. 32 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , prezentul proiect de act normativ urmează să fie avizat de autoritățile publice relevante. În conformitate cu art. 15 din <i>Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i> , anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect de act normativ a fost publicat pe pagina web a MAE https://mfa.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hg-cu-privire-la-abrogarea-hg-nr-4132017 și pe platforma de participare Particip.gov.md https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15803
7. Concluziile expertizelor
Prezentul proiect de act normativ va fi trimis Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru expertizare în conformitate cu art. 36, respectiv art. 37 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> .
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea prezentului proiect de act normativ nu presupune modificarea sau abrogarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
MAE va elabora și va adopta un act administrativ intern (regulament) care va reglementa activitatea consilierilor comercial-economici .

Mihail MÎȚU
Secretar General